

Sygn. akt V CSK 616/15

POSTANOWIENIE

Dnia 13 kwietnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa S. Sp. z o.o. z siedzibą w W.

przeciwko B. G. i H. G.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 13 kwietnia 2016 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanych

od wyroku Sądu Okręgowego w W.

z dnia 5 marca 2015 r., sygn. akt X Ga [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i
zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz powódki kwotę 1800
(jeden tysiąc osiemset) zł tytułem kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwani B. G. i H. G. wnieśli skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 5 marca 2015 r. oddalającego ich apelację od wyroku Sądu Rejonowego w W. z dnia 14 kwietnia 2014 r. Sąd pierwszej instancji zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powódki S. Sp. z o.o. w W. kwotę 62.293,36 zł z odsetkami ustawowymi oraz z odsetkami zasądzonymi na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. i 482 k.c. od dnia 7 września 2012 r. do dnia zapłaty. Zasądzona wierzytelność została nabyta przez powódkę 20 sierpnia 2012 r. od M. K. i obejmowała roszczenia M. K. do pozwanych wynikające z umowy z dnia 21 września 2010 r., w której M. K. przeniosła na pozwanych ogół praw i obowiązków przysługujących jej jako wspólnikowi - komplementariuszowi spółki komandytowej za cenę 50.000, zł płatną do dnia 15 października 2010 r. Sądy obu instancji nie uwzględniły obrony pozwanych, którzy powoływali się na wygaśnięcie dochodzonego roszczenia na skutek dokonanego przez nich potrącenia z wierzytelnością M. K. wierzytelności, która przysługiwać miała wobec niej spółce komandytowej N. [...] z tytułu zaliczek na poczet zysku, pobranych w okresie od maja 2009 r. do lipca 2010 r. w kwocie 105 000 zł. Tę wierzytelność pozwani nabyli od wierzycielki -wskazanej spółki komandytowej w dniu 19 października 2010 r. i pismem z dnia 22 listopada 2010 r. złożyli M. K. oświadczenie o potrąceniu. Sądy obu instancji uznały jednak, że - zgodnie z postanowieniami art. 103 w zw. z art. 52 § 1 a także z art. 65 § 1 k.s.h. - M. K. nie miała obowiązku rozliczyć się z pobranych zaliczek inaczej niż w chwili ustępowania ze spółki i w sposób określony w art. 65 § 4 k.s.h., wobec czego rozliczenie zawarte w umowie z dnia 21 września 2010 r. można uznać za całkowite, szczególnie że M. K. została w tej umowie zwolniona z obowiązku pokrycia strat spółki za okres od 2009 r. do chwili zawarcia porozumienia do kwoty 1 mln zł. Niezależnie od tego pozwani nie wykazali, zdaniem Sądów, że M. K. w ogóle otrzymała wskazaną kwotę i to z tytułu zaliczek. W konsekwencji oświadczenie o potrąceniu, z powodu nieistnienia wierzytelności wzajemnej, nie doprowadziło do umorzenia dochodzonej wierzytelności.

W skardze kasacyjnej pozwani zarzucili naruszenie prawa materialnego przez błędne zastosowanie art. 65 § 1 k.s.h. w zw. z art. 535 i art. 353¹ k.c. oraz art.

65 § 2 k.c. Podnieśli także, że Sąd naruszył przepisy postępowania, a konkretnie art. 248 § 1 k.p.c., co miało, ich zdaniem, istotny wpływ na wynik sprawy. We wnioskach domagali się uchylenia zaskarżonego wyroku oraz wyroku Sądu pierwszej instancji w całości i przekazania sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów, kosztów procesu. W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwanych powódka wniosła o oddalenie tej skargi i zasądzenie od pozwanych solidarnie na jej rzecz kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek odwoławczy o szczególnym charakterze, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie ujawniły się przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności przemawiające za przyjęciem skargi do rozpoznania.

Skarżący uzasadnili potrzebę rozpatrzenia ich skargi przesłanką z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., to znaczy jej oczywistą zasadnością wskazując, że „Sąd odwoławczy (jak również Sąd I instancji) błędnie nie zastosowały art. 248 § 1 kodeksu postępowania cywilnego, co doprowadziło do nieuwzględnienia wniosku dowodowego pozwanych w przedmiocie zobowiązania spółki N. [...] sp.k. (obecnie N. [...] sp.k.) do przedłożenia deklaracji podatkowych za lata 2009 i 2010 wraz z bilansem oraz dowodów na potwierdzenie wypłaty zaliczek na poczet zysku. Były to dokumenty kluczowe i jedyne pozwalające pozwanym na wykazanie ich wierzytelności przedstawionej do potrącenia z wierzytelnością powoda. Naruszenie wyżej wymienionego przepisu w konsekwencji doprowadziło do uniemożliwienia

pozwany wykazania istnienia wyżej wskazanej wierzytelności (co zgodnie z wywodem uzasadnienia prawnego zaskarżonego wyroku było podstawą oddalenia apelacji), a w konsekwencji realizacji ich praw.” Nadto wskazali, iż naruszenie prawa materialnego, którego dopuścił się zarówno sąd odwoławczy, jak i sąd I instancji, miało charakter oczywisty - „nie sposób bowiem uznać, iż art. 65 kodeksu spółek handlowych wyłącza zasadę swobody woli stron umowy sprzedaży ogółu praw i obowiązków w spółce osobowej, narzucając im konieczność ustalenia tej ceny wyłącznie w oparciu o aktualną wartość bilansową udziału kapitałowego wspólnika.” Oczywista zasadność skargi kasacyjnej, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., zachodzi tylko wtedy, gdy dla przeciętnego prawnika z samej treści skargi - bez pogłębionej analizy i juredycznych dociekań - w sposób jednoznaczny wynika, że wskazane w niej podstawy zasługują na uwzględnienie a zawarte w zaskarżonym orzeczeniu rozstrzygnięcie jest niewątpliwie błędne. Skarżący, powołując się na przesłankę przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. powinien wykazać, że zasadność skargi kasacyjnej jest oczywista, a więc dostrzegalna *prima vista* oraz że każdy prawnik bez przeprowadzania wnikliwej analizy powinien dojść do wniosku, że zaskarżone orzeczenie jest jaskrawo nieprawidłowe (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 2015 r., IV CSK 17/15, LEX nr 1770910). Skarga pozwanych nie spełnia tych wymagań. Zarzut naruszenia art. 248 k.p.c. nie może uzasadniać oczywistej zasadności skargi, ponieważ przepis ten nie jest skierowany do sądu i sąd nie mógł go naruszyć. Artykuł 248 k.p.c. określa obowiązki podmiotu, w którego posiadaniu znajduje się określony dokument, stanowiący dowód i który został przez sąd zobowiązany do jego przedstawienia. Nie stanowi natomiast o obowiązkach sądu związanych z prowadzeniem postępowania dowodowego. Z kolei zarzut błędnego zastosowania art. 65 § 2 k.c., w wyniku którego „oba Sądy dokonały też błędnej wykładni postanowień Porozumienia z dnia 21 września 2010 roku w sposób naruszający podstawowe zasady wykładni określone w art. 65 kodeksu cywilnego, co w konsekwencji doprowadziło do błędnych ustaleń sądów” w zestawieniu z brzmieniem postanowień porozumienia i jego interpretacją przeprowadzoną przez Sądy w oparciu o szerszy zakres dowodów

niż tylko zawierający to porozumienie dokument, nie może być uznany za świadczący o oczywistej zasadności skargi.

Ponieważ wymienione przez skarżących podstawy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zachodzą, a okoliczności sprawy nie wskazują, aby zachodziły inne przesłanki przedsądu z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi do rozpatrzenia.

Orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego wynika z treści art. 98 § 1 i 3, art. 99, art. 105 § 2 i art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., a wysokość tych kosztów z postanowień § 2 ust. 1 i 2, § 6 pkt 6 i § 12 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (jedn. tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 490) w zw. z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804).